

15.07.2019

Literaturoznawstwo

Romantyczne cykle liryczne (*Sonetów krymskich* — *Vade-mecum* — *Les Fleurs du mal*)

Autor/Redaktor: Grzegorz Igliński

ISBN: 978-83-8100-121-2

Praca prezentuje wybrane wiersze z trzech słynnych cykli poetyckich: *Sonetów krymskich* Adama Mickiewicza, *Vade-mecum* Cypriana Norwida i *Kwiatów zła* Charles'a Baudelaire'a. Napięcie między „ja” i światem przyjmuje w tych tekstach postać konfrontacji uświadamiającej własną inność czy wyobcowanie. Można zaobserwować współobecność kilku form świadomości: a) ukierunkowaną na świat zewnętrzny; b) ukierunkowaną na świat wewnętrzny podmiotu; c) wychylającą się ku jakiejś tajemniczej pozaświatowej sferze bytu. Wiąże się z tym poszukiwanie ratunku dla własnego „ja”. Poznając otaczającą rzeczywistość lub doświadczając transcendencji, romantyczny bohater poznaje głównie samego siebie i swoją sytuację w bycie.

Cykl sam w sobie jest rodzajem podróży, w której każde z ogniw współtworzących go konstytuuje swoistą stację w lekturze. Wybrane dzieła wyróżnia też inny rodzaj „podróżowania”. Cykle Mickiewicza, Norwida i Baudelaire'a wiąże topos wędrowki, zawierający interpretację losu ludzkiego. Prezentuje jakąś filozofię istnienia, postawę wobec życia, stosunek do wartości, historycznego dziedzictwa kulturowego. Model wiecznie poszukującego wędrowca należy zresztą — obok typu artysty geniusza — do najlepiej ukształtowanych w romantyzmie wizerunków bohatera.

Przyjmując, że nadrzędnym podmiotem cyklicznym, którego nie należy utożsamiać z podmiotami poszczególnych wierszy, jest w *Sonetach krymskich*, *Vade-mecum* i *Kwiatach zła* poeta, można stwierdzić, iż funkcjonuje on w obcym sobie, a może nawet wrogim środowisku — jest poetą bezdomnym, wręcz wygnańcem. W przypadku dzieł Mickiewicza i Baudelaire'a potrafi jednak czasem ekscytować się podróżą lub myślą o niej, a u Norwida pozostaje najczęściej ironiczny i zgorzkniały. Podmiot Mickiewiczowski wydaje się poza tym bardziej harmonijny i zgodny ze sobą niż ten w *Vade-mecum* i *Kwiatach zła*, gdzie ulega jakiemuś rozszczepieniu, rozdrobnieniu na wiele projektów, zdefragmentowaniu. Błądzenie Baudelaire'a zawężone zostaje jednak do poszukiwania doskonałego, odurzającego piękna, tęsknoty za czymś odmiennym od płaskiej rzeczywistości, za czymś ekscytującym,

porywającym, upajającym, uskrzydającym. Natomiast błądzenie Norwida przypomina miotanie się pomiędzy niebem i ziemią w podążaniu za prawdą.

Być może cechą wyróżniającą wielkie dzieła literackie — a do takich niewątpliwie należą *Sonety krymskie*, *Vade-mecum* i *Kwiaty zła* — jest wywoływanie u czytelnika zdziwienia. Wiąże się to z naruszaniem przez tego rodzaju utwory istniejących konwencji i przyzwyczajzeń literackich. W każdym z wymienionych powyżej cykli jest coś niecodziennego.

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział pierwszy	
ADAM MICKIEWICZ, <i>SONETY KRYMSKIE</i>	53
V. <i>Widok gór ze stepów Kozłowa</i>	55
VI. <i>Bakczysaraj</i>	59
VII. <i>Bakczysaraj w nocy</i>	63
X. <i>Bajdary</i>	67
XV. <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i>	70
XVII. <i>Ruiny zamku w Bałakławie</i>	73
Wskazówki bibliograficzne	76
Rozdział drugi	
CYPRIAN NORWID, <i>VADE-MECUM</i>	79
<i>Za wstęp. (Ogólniki)</i>	81
II. <i>Przeszłość</i>	83
VI. <i>W Weronie</i>	86
VIII. <i>Liryka i druk</i>	90
IX. <i>Ciemność</i>	93
XIX. <i>Stolica</i>	96
XXX. <i>Fatum</i>	101
XL. <i>Cenzor-krytyk</i>	104

XLI. <i>Królestwo</i>	107
LI. <i>Moralności</i>	112
LV. <i>Kółko</i>	116
LXXXI. <i>Kolebka pieśni. (Do spótczesnych ludowych pieśniarzy)</i>	121
LXXXII. <i>Śmierć</i>	126
XCV. <i>Nerwy</i>	129
Wskazówki bibliograficzne	135
Rozdział trzeci	
CHARLES BAUDELAIRE, <i>LES FLEURS DU MAL (KWIATY ZŁA)</i>	139
I. <i>Bénédiction (Błogosławieństwo)</i> , przeł. I. Kania	141
II. <i>L'Albatros (Albatros)</i> , przeł. W. Szymborska	149
III. <i>Élévation (Wzlot)</i> , przeł. W. Szymborska	152
XVII. <i>La Beauté (Piękno)</i> , przeł. M. Piechal	155
XVIII. <i>L'Idéal (Ideał)</i> , przeł. J. Opęchowski	158
LXVI. <i>Les Chats (Koty)</i> , przeł. A. Międzyrzecki	162
CXX. <i>Les Litanies de Satan (Litania do szatana)</i> , przeł. S. Korab Brzozowski ... 166	
CXXVI. <i>Le Voyage (Podróż)</i> , przeł. M. Leśniewska	174
<i>Les Plaintes d'un Icare (Skargi jakiegoś Ikara)</i> , przeł. Miriam (Z. Przesmycki) ... 189	
Wskazówki bibliograficzne	192
Zakończenie	195
Spis ilustracji	207

Rok publikacji: 2019

Strony: 208

Słowa kluczowe: cykl, romantyzm, liryka, podróż